

Jonathan Swift (30 listopada 1667 w Dublinie - 19 października 1745 tamże)

Ten duchowny i satyryk z Dublinia

drwił z wad ludzkich - to klęsk wszelkich przyczyna,

w "Podróżach Guliwera",

aktualnych do teraz,

rządzą konie - to wzorowa kraina.

(ebs)

Jonathan Swift - pisarz, autor licznych utworów satyrycznych, m.in. "Bitwy książek" oraz politycznych, m.in. "Listów kupca bławatnego", jednak najbardziej jest znany jako twórca "Podróży Guliwera", najważniejszej książki angielskiego oświecenia, która zyskała sobie ogromną popularność.

<https://www.youtube.com/watch?v=otbGPxwbN-w>

Urodził się 30 listopada 1667 w Dublinie, gdy przyszedł na świat, jego ojciec nie żył już od siedmiu miesięcy. Matka, Abigail Erick, była Angielką, a wykształcił go jego wujek Godwin. Po niezbyt udanej edukacji w *Trinity College* w Dublinie, zdecydował się pozostać z matką w Leicester.

W 1689 22-letni Swift zamieszkał jako sekretarz w domu Williama Temple'a, pisarza i polityka, którego był sekretarzem. W 1694 przyjął święcenia duchowne (anglikańskie), ale nie udało mu się uzyskać parafii w Anglii. W 1696 ponownie został domownikiem i sekretarzem Temple'a, do 1699, kiedy to objął probostwo, a następnie dziekanat kościoła Św. Patryka w Dublinie.

Od 1710 był redaktorem pisma *Examiner*, wyrażającego poglądy partii torysów (wcześniej Swift był związany z wigami). Trzy lata później założył, wraz z innymi, *Scriblerus Club*, stowarzyszenie zakładające walkę z różnymi formami obskurantyzmu. W londyńskim okresie swej działalności, który trwał do 1714, Swift był bardzo czynnym, ostro piszącym pisarzem politycznym, przede wszystkim satyrykiem i pamfleciście. Po wyborczej wygranej wigów w 1714, wrócił do Irlandii, ale pozostał aktywny jako publicysta, zwłaszcza w opozycji do irlandzkiej polityki rządów Walpole'a.

W Moor Park, domu Temple'a, Swift spotkał ośmioletnią dziewczynkę. Była córką kupca Edwarda Johnsona. Swift wskazywał, że Estera Johnson urodziła się 18 marca 1681 roku. Estera była później znana jako Stella i miała duży

wpływ na życie Swifta. Zmarła 28 stycznia 1728 roku. Swift nie był przy tym obecny. Z powodu choroby nie było go również na pogrzebie. W dniu jej śmierci zaczął pisać "*Character of Mrs. Johnson*". Kosmyk jej włosów został znaleziony na jego biurku. Był zawinięty w papier, na którym napisano "To tylko kobiece włosy".

Na 3 lata przed śmiercią postradał zmysły, rzadko się odzywał. Swoje życie komentował natomiast słowami, iż mógłby osiągnąć więcej, gdyby pohamował satyryczne treści w swojej twórczości.

Zmarł 19 października 1745 w swoim rodzinnym mieście, Dublinie, zgodnie ze swoim życzeniem został pochowany obok Stelli. Jego cały majątek został przekazany na ufundowanie szpitala dla ludzi upośledzonych i obłąkanych.

Swift napisał dla siebie epitafium, które William Butler Yeats przetłumaczył na angielski z łaciny.

Hic depositum est corpus

JONATHAN SWIFT S.T.D.

Huyus Ecclesiae Cathedralis

Decani

Ubi saeva indignatio

Ulterius

Cor lacerare nequit

Abi Viator

Et imitare, si poteris

Strenuum pro virili

Libertatis Vindicatorem

Obiit 19 Die Mensis Octobris

A.D. 1745 Anno Atatis 78

Tłumaczenie Yeatsa.

Swift has sailed into his rest.

Savage indignation there

cannot lacerate his breast.

Imitate him if you can,

world-besotted traveler.

He served human liberty.

"Podróże Guliwera" to najważniejsza książka angielskiego oświecenia. Jest to jedna z tych książek, które znane są szerokiemu kręgowi odbiorców nie z oryginału, a najczęściej z wersji napisanych dla dzieci, łągodzących oryginalny tekst, skróconych i uproszczonych, które wydobywają z tej wielowątkowej powieści tylko wątek fantastyczny. Jednak Podróże do wielu odległych narodów świata Lemuela Guliwera, początkowo lekarza okrętowego, a następnie kapitana licznych okrętów, to zarówno niezwykła powieść fantastyczna, jak i satyra na społeczeństwo angielskie XVII/XVIII w.

<https://www.youtube.com/watch?v=XHhGZ4EryYs&t=584s>

"Skromna propozycja" ("A Modest Proposal") - satyra, którą Jonathan Swift napisał w 1729 roku. Autor krytykuje brak zainteresowania Londynu tematem biedy dzieci w Irlandii (Swift mieszkał w Dublinie). Swift podnosi tu nieczułość elit politycznych do absurdu, "proponując", by hodowano dzieci irlandzkie jako smakołyk dla podniebień londyńskich.